SHOOT, Cousin, SHOOT!

ПОНЕДЕЛНИЧКИ
21 ноември 2010 - 17:00

вечер
...пред дознава.

Мали луѓе

Лоша судбина на малите луѓе е што пола од нивната енергија ја трошат на тоа како да им угодат на големите луѓе. А, ако погледнат малку подобро, ќе видат дека ниту се тие мали ниту големите се толку важни колку што им се чини.

Секој човек во себе носи своја хемија и своја судбина.

Што ќе биде од сето тоа, на крајот од краиштата, зависи од него. А он, самоосудениот мал човек, ден за ден живее дека му е направена неправда. А ако тој потроши пола живот за да им угоди на некои кои ги смета за големи, отиде животот бадијала. Плус што на тие, божем големите, око не им трепнува за него. Кај малите народи, кои не градат самопочит, дисциплина и кретивност се повторува истото. Како и самоосудениот мал човек и тие имаат постојано чувство дека им е направена неправда. Се гетоизираат себеси во тој филм.

Уште како прилично млад, на оние винилски плочи, го слушав, и запамтив, Раде Шербеџија кога рецитира:

На малите народи им се потребни големи поети. Малите глумци се расфрлаат со големи гестови. Малите театри играат историски теми...".

И така, ми остана тоа запамтено. До денденес. Мојот, македонски народ, за жал, се самоосудил себеси дека е мал народ. Постојано живее со чувство дека треба да им угоди на големите. Тоа ни е опсесија. Дека ни е направена неправда. И патиме постојано поради тоа.

Кога би имале некој светол пример наоколу, можеби би било поинаку. Но, за жал, и Србите ја издржуваат истата самопресуда. Албанците, исто така. Тие пак, под филмот дека им е направена неправда, пукаат секаде каде што ги има ширејќи ја територијата под своја контрола на штета на сите други.

И тие, постојано, се трудат да им угодат на големите. Па пукаат и за нив.

Кај Словенците, кај Австријците, кај Чесите... кои се, исто така, мали народи, како мојот народ не е така. Зошто е поинаку, е долга приказна. Но, поинаку е.

Само на мал народ може да му се случи трагикомедијата наречена Милчо Манчевски. Еден средноталентиран лик со натпросечен талент за манипулации. Аскетизам и склоност кон грабање туѓи пари. Особено ова последново.

Го познавам човекот од млади денови. Лош ученик, непримерен другар, тип што никогаш, ама баш никогаш, не ги плаќа пијачките во кафана, туку тоа за него мора да го направи некој друг. Шконтер, кој заглави свои соработници при снимањето на "Прашина", користејќи нивни мобилни, за кои не ги плати сметките во висина на годишна плата. Ладно си отиде за Америка... Никогаш не практицирал вредности како пријатели, семејство, татковина, соработници... земал, товарел што се нашло наоколу и бегал. Направи еден добар филм, во 1994 година. "Пред дождот". Доби награда на фестивалот во Венеција. Никогаш потоа, иако направи три филма, ниту еден не предизвика дури ни просечно внимание. Заклучно со последниот, "Мајки".

Како мал народ ние имаме потреби од големи поети. По секоја цена.

Па така, од еден пристоен филм како "Пред дождот" имавме потреба да создадеме легенда. Притоа, кај нас не ги пренесуваваме критиките кои пишуваа дека филмот е просечен, со одлична фотографија и музика, и добра глума на Раде Шербеџија... дека успехот го должи на воената и етничка тема на просторот на биваша Југославија... тема кон која, во тоа, време беа свртени сетските погледи и чекаа докази дека сме багра која ужива да се коле меѓусебно.

Не им требаме ние со Александар Велики, Блаже Конески, Мартиновски или Личеноски, со Леб и сол, Тоше или Калипои. Им треба доказ за нивните предрасуди дека ова овде е стока на која и треба цврста, и тоа нивна власт. И Милчо им го испорача. Особено со последниот филм, "Мајки".

Критиките дека Милчо Манчевски е добар за спотови, но филм е нешто друго... тоа не го пренесувавме во нашите весници. И, создадовме мит од човек кој не е тоа. Лажен мит кој никогаш, потоа, не се докажа себеси. Таа лажна легенда, Милчо Манчевски, направи уште три филма. Плус еден обид за филм кога уште на стартот продуцентот го избрка од снимање, што е блам кој ретко им се случува на режисерите.

Ниту еден филм на Милчо, потоа, не беше дури ни просечен.

А за сите филмови, и тоа без штедење, добиваше државни, македонски пари. Како и за последниот, "Мајки", за кој доби милион и кусур евра. Филм од кој треба да се срами секој Македонец. Особено Македонка. Попримитивно претставени Македонци немам видено во ниту едно друго авторско дело. Блам.

Сега плаче дека не му давале повеќе пари.

Море, марш од тука! За мои пари ќе ме бламираш пред цел свет.?!

Кога држава дава пари, треба да дава на млади таленти кои допрва треба да се докажуваат и за национални теми од кои државата има интерес. Ако Милчо верува дека е толку добар, нека прави филм од свои или од пари на продуценти кои, види богати, не даваат пари за неговите филмови. Ако е толку добар, зошто мора да бара државни пари за лични теми?

Кога ќе заработи од филмот, тој не ја дели заработката со нас. Не. Парите ги става на своја сметка. И чека нова прилика.

Милчо не е ограбувач само на државната каса и на македонскиот углед. Тој е ограбувач и на македонската филмска историја. Поради него се заборава на Бранко Гапо, Столе Попов, Димитрие Османли, Љубиша Георгиевски, Кирил Ценевски... луѓе кои имале номинација за Оскар, меѓународни награди. Публика.

Луѓе кои биле и луѓе и уметници. И од чии сцени не се срамиме. Малите народи имаат потреба од големи поети. Да, ама Милчо е мал.

Пишува: Драган П. ЛАТАС

Милчо Манчевски - непријател на Власта?

Дневник ONLINE

ЗА ВРЕВАТА ШТО СЕ КРЕНА ОКОЛУ МИЛЧО МАНЧЕВСКИ

Просветителската позиција на оваа - или на која и да е друга - Влада, според која создавањето и меѓународното претставување на високата уметност е значаен чинител во обликувањето и во зацврстувањето на националниот идентитет, не е ништо необично, ниту „националистичко“ во лошата смисла на зборот. Тоа е политика на држава. Ниту е владина (иако Владата ја претставува Државата) ниту партиска (иако Владата, како и секоја друга, е составена од претставници на партии), и таква културна политика има секоја од земјите за кои велиме дека и'припаѓаат на групата од развиени демократии.

Кога уметникот добива статус на уметник од особено национално значење за исклучителниот придонес во културата на сопствената земја, претпоставувам, ова го доживува како признание од сопствената држава, а не како признание на определена политичка групација (нека биде таа наречена и „партија“), која ја претставува власта во дадениот момент. Не верувам дека секој британски уметник што ја добил титулата витез или дама од страна на кралицата бил или ќе стане појалист, и дека со примањето на признанието имплицитно се изјаснува дека ја поддржува политиката и филозофијата на кралското семејство и на монархот на државата. Така, немам причина да мислам дека прифаќањето на можноста да работи што му беше дадена од страна на државата - која во нашава земја се доживува како привилегија и форма на специјално признание - во последните неколку години треба да се разбере како ситно или големо компромисерство од страна на Милчо Манчевски. Инвестирањето на државата во филмовите што овие неколку години ги направи Манчевски или неговото ангажирање да изработи наречани проекти се протолкува и се именуваше во нашата јавност како доделување титула на „државен режисер“. (Оваа етикета за Манчевски првпат ја слушнав од мои колеги од Грција во 2007; тогаш нивниот коментар дека Манчевски станува „државен уметник“ ме збуни затоа што се' уште не знаев дека некој веќе му доделил или набрзо ќе му додели ваков статус. Сега знам, а последниве денови, чинам, знае и секој во државава што одвреме-навреме чита весник.)

Имам впечаток дека никој од учесниците во оваа наша јавност, независно од тоа на кој политички „клан“ му припаѓа, не ни помислува дека Манчевски можеби во овие „признанија“ не видел партија, политичка структура или конкретни личности од власта - туку држава и нација кои го разбираат како една од „своите најзначајни културни инвестиции“. Јас, секако, не можам да тврдам дека знам, ниту, пак, можам да претпоставувам какво било разбирањето или доживувањето на Манчевски на овие гестови од државата - но за да претпоставам што било различно од штотуку изнесеното, треба да имам многу силна причина. Во „Сенки“ не гледам никакво уметничко послушништво во однос на власта - темата ниту е национална ниту националистичка, најмалку пропагандистичка. Филмот се занимава со метафизичка тема, а референцата на „Егејците“ е маргинална, фуснота во филмот. (И белким смее да се спомне, а со тоа автоматски да не ве прогласат за националист?) „Мајки“ е филм кој е универзален и во проблематиката со која се занимава и во приодот. Филмот ни најмалку не е локален (ниту, пак, национален или националистички). Со други зборови, копродуцирањето на неговите филмови од страна на државата не значеше дека Манчевски се обврзал да произведува естетика по нарачка и националистичка (или национална) пропаганда. Темите и стилот со кој ги работеше последните два филма не се својствени за „државен уметник“ кој е послушник на власта.

Етикетата, пак, што веќе му беше прилепена ја искривоколчи перцепцијата на она што тој го порачува за историјата на својата земја во спотовите „Македонија вечна“. Во нив не гледам никакво пренагласување на античкиот период од историјата на оваа земја - овој период е претставен исто толку колку и останатите значајни историски периоди. Конечно, јас можам секогаш да ја прогласам за темелно спорна тезата за чистото античкомакедонско потекло на современата македонска нација - и секогаш ја прогласувам за таква - но притоа не гледам зошто треба да претпоставувам дека оној што ја брани е зол политички опортунист. Значи, тезата со која не се согласувам е еден историски, а не партиски фантазам за потеклото на македонската нација (кој мнозинството го дели независно од политичката припадност). Нејсе, да се вратиме на спотовите на Милчо Манчевски - тие праќаат порака дека античкиот период е дел од историјата на оваа земја, а тоа е точно. Антиката, не само македонска туку и хеленистичка (што е различно од македонска) и римска е дел и од историјата и од културното наследство на Македонија.

Уште повознемирувачко од ова етикетирање е јавното жигосување на Милчо Манчевски од страна на медиуми што се декларираат како блиски до оние на власта. „Мајки“ е тежок филм со непријатна порака. Секако, пораката не е нешто од кое треба да се „срамат сите македонски жени“. Напротив, ова е филм за патријархалноста која во својата основа ја има темелната омраза кон жените (она што се нарекува мизогинија), а од кажаното во него треба да се срамат мажите што негуваат презир кон жените, а не обратно. Ова се мажи што се згадуваат од старите, грдите или самосвесните жени - од секоја жена која не може да биде предмет на нивната пубертетска мачоистичка сексуална фантазија. Овие мажи ги презираат жените кои се истрошени, уморни - мајки. Презирот се претвора во садизам, кој е изразен во досетки, секојдневно однесување полно со пораки кои за мажите остануваат незабележливи (па се исчудуваат на женските „хистерични“ реакции, навидум од ништо предизвикани), а за жените претставуваат низа дејствија (интонација, начин на обраќање, говорен и неговорен), кои не само што се јасно забележливи туку честопати се и болно доживеани.

Како и да е, сред сева оваа врева што настана околу Милчо Манчевски последниве денови, можам само да заклучам дека човекот кој до вчера имаше статус на национално богатство е изложен на удари од двата спротиставени политички табора, кои садистички уживаат во соборувањето на иконата, во чие градење до вчера и сами учествувале. Позицијата на независен интелектуалец или уметник се чини овде е невозможна, затоа што дури и да не изберете да припаѓате на еден или на друг политички табор, јавноста ќе ве смести некаде - а вам не ви преостанува ништо друго освен да се помирите или да премолчите, затоа што колку и гласно да протестирате, никој нема да ве чуе.

Катерина Колозова

(Авторката е професор по филозофија и родови студии)

Манчевски: Против корупција на душата со чесен однос кон себе и другите

SHOC Дневник ONLINE

Датум: 23.11.2010, 09:33

ЕДИТОРИЈАЛ

КОФА И ЗА МИЛЧО

Стигна кофа и за Милчо Манчевски. Според димензиите договорени во штабот на ждановистичкиот агитпроп, кофата е иста како онаа за Владо Таневски. Завиткана е само формално во новинарска хартија, а фактички е испорачана од Министерството на вистината (МНВ). Не сте чуле за МНВ? И не треба. Според правилата, само тоа треба да знае за вас.

Во земја со вакво демократско изобилие каква што е нашава, секој може да има свое мислење за разни луѓе, па и за филмскиот режисер Милчо Манчевски. Но, ако постои макар и трошка сомневање дека погрешно сте го процениле или прецениле, МНВ ќе ви помогне да се коригирате и правилно да се позиционирате. Во случајов, граѓаните кон Манчевски од денес треба да се однесуваат во согласност со следниве наоди на МНВ:

„...Трагикомедијата наречена Милчо Манчевски е средноталентиран лик со натпросечен талент за манипулации... Лош ученик, непримерен другар, никогаш не си ги плаќал пијачките во кафеана, бил шконтер кој заглавил соработници... Никогаш не практицирал вредности како што се пријатели, семејство, татковина..,туку само товарел што се нашло и бегал..."

Дури и се' да е точно, дали забележувате дека сето ова нема никаква врска со уметноста што ја создава Манчевски? Но, ако прородбеничката естетика лабораториски докажала дека човек што не си ги плаќа пијачките не може да биде добар режисер, тоа треба да го прифатите како ноторен факт.

Со оглед на тоа колку долго Манчевски се вртеше на МТВ во кампањата „Знаењето е сила, знаењето е моќ", прашувам за колку пари нашите деца секојдневно биле индоктринирани со примерот на еден толку „лош ученик"? Кој ќе ни го испере срамот што таков апатрид ни го направил и спотот „Македонија вечна", за кој Владата тврдеше дека не' ставил во редот на туристичките топ-дестинации? Кој му дозволи на човекот што толку многу не си ја сака татковината да го допре чувствителното „егејско прашање" во филмот „Сенки"? Кој некритички со години го глорифицирал овој „талент за манипулации"?

Хм... Тоа е истото Министерството на вистината, кое смета дека со сумата што ја финансира автоматски ги купува и авторските души, но и правото да си нарачува филмски гоблени на тема „пастирска идила", а не некакви „мајки" кои забиваат шајки во прородбеничкиот обид реалноста да се прикаже поубава отколку што е. Манчевски, кој многу добро знае дека нема бесплатен ручек, сега ќе го плати големиот цех на своите мали компромиси - од времето кога во манир на антички поданик дозволи да го беатифицираат во „државен (субвенциониран и патриотски расположен) режисер", за денес да стигне до титулата „отпадок" поради филм некритички перцепиран како „антипатриотски". Во земја во која уметноста се третира како помошен мотор на политиката, во која нема ни златна ни критичка средина, туку или си-или не си (со нив), постојат само два вида одликувања - ордени и кофи. На реномираниот македонски режисер, МНВ категорично му порача: „Море, марш од тука! За мои пари ќе ме бламираш пред цел свет!?"

Манчевски е одличен режисер, но му забележувам што во своите sвездени моменти го игнорираше фактот дека во оваа земја, сепак, се знае кој е главниот режисер и по чие сценарио се снима овој црно-бел филм, во кој едни секогаш имаат позитивна, а други само негативна улога. Не е важно што бил и што е, Манчевски отсега ќе биде најголемиот негативец, а негативот на овој филм - најпродаваната „прашина" в очи и пред дождот и по него.

Катерина Блажевска

Тони Михајловски му порача на Милчо Манчевски: „П.ши го"!

15.09.2014 | 10:22

Ти се допаѓа оваа информација? Кликни Share

Причина за ваквата порака на Михајловски е интервјуто што го дал Манчевски за весникот „Капитал".

Во интервјуто Манчевски меѓу другото вели:„Мислам дека оваа култура и традиција имаат свое богатство кое е дел од светската културна баштина и тоа треба да се афирмира. Има тука една друга работа. Мислам дека вистинското богатство на оваа култура суштински се разликува од она што вулгарниот малограѓански вкус го смета за наша културна баштина. Очигледно е дека вулгарниот малограѓанин се обидува да измисли историја, култура и традиција кои ниту постојат ниту постоеле, а се срами од својата вистинска богата традиција затоа што истата е рурална и различна од западните урнеци. Ова е тема за психолози и психијатри, а не за филозофи и уметници. Од каде оваа себе омраза? Кај нас често пати критериумот за вреднување е колку некое дело личи на некој странски кич." – рече Манчевски.

Izvini Te molam sto ti pisuvam i sto ti odzemam dragoceno vreme. Veruvam nema povekje.,

Mu ja citam kolumnata na Latas.

Ova stvorenje go doupropasti ionaka macniot i peplosan zivot na zlatnoto dete Toshe Proeski i ne go ostavi poslednite meseci i nedeli da mu se poraduva na zemskite migovi. Go raznese so "komplimenti" deka e kriminalec, fraer bez pokritie, dolznik kon drzavata, kon vlasta, edno dve tri nedeli sekoj den na celi strani...iako se bese skroz obratno od vistinata.

Nikogas Toshe ne go imav videno potazen, porazocaran, poubien, poslednata sredba mu kazav nesto za stvorenjevo, ne mi odgovori, ama vekje mu procitav vo ochi deka si ja posakuva smrtta, sto nabrzo nekoj mu ja dade kako nagrada, za da ne se machi povekje.

Den potoa stvorenjevo napisa tekst so hvalospevi vo koj ni demistifirica deka Toshe vsusnost go kaznil Bog poradi vinata sto na lugjeto im ja donesol ljubovta, kako Prometej ognot. Sega pak go koristi imeto na Toshe za da go donaostri svojot krvav noz.

Ah, kako so istiot bi mu presudila vo samo polovinka sekunda.

Da ne dolzam, imam golema griza na sovest sto ne Ti aplaudirav na "Majki", za prv pat vo mojot zivot. Kazav i ua, za prv pat.

Gledam kolku filmot ti znaci. APLAUZOT go dobivas sega. I ne baram da me sfatis.

LOVE

SHOOT, Cousin, SHOOT!

Дома > Вести > Македонија > Намерна грешка на Манчевски во спотот „Македонија - вечна"?

Намерна грешка на Манчевски во спотот „Македонија - вечна"?

Горан Момировски

25.12.2008

Манчевски: Мавции колку сакаш

Спротиставени реакции во јавноста за промотивниот спот за Македонија направен од најдобрите македонски филмски режисери Милчо Манчевски.

Најголемиот дел од реакции за спотот објавени на веб сајтот на А1 се однесуваат на едностраното претставување на Македонија како исклучиво христијанска земја.

За дел од гледачите на А1, спорна е оригиналноста на приказната на спотот со сликовитиците, која ја има и во спотот за светска промоција на Грузија објавен на веб сајтот на YouTube во 2006.

Забелешки за спотот доаѓаат од сите краеви на Македонија кои не се застапени во спотот. Критиките се однесуваат пред се на доминантната позиција на Охрид во приказната во која се забележуваат и технички пропусти.

Во 13. секунда пред куќата во Велес јасно се гледаат заборавени рефлектори, а во 24. секунда во кадарот во кој се гледа момче, за кое се претпоставува дека е младиот Александар Македонски, се забележуваат технички недоследности.

Режисерот Манчевски во телефонска изјава за А1 вели дека спотот има современ естетски пристап или сертуирање на вниманието на самата изработка на спотови која централно место има порката за себепомирување. Тој не го следел спотот за Грузија, но според него нормално е да се случуваат спорадби со него поради злите јазици во Македонија.

„Секој има право на свое мислење, мавции колку сакаш, ама едвај чекам мавциите да седнат и да сработат саните нешто добро. Во почетокот на спотот, во отприлика една четвртина од секунда се појавува куќа во Велес и пред нея рефлектори, рефлекторите со кои работевме снимени се и тој кадар е намерно оставен во спотот", изјави Милчо Манчевски, режисер за спотот.

„Тоа е дел од еден суптилен структуралистичен пристап кон делото, кон уметноста, каде што малку се насочува гледачот да го забележи суптилно и самиот процес на создавање на делото", додаде Манчевски.

Скулпторот и академик Томе Серафимовски во Студио 2 вчера не беше воодушевен од последното уметничко дело на Манчевски.

„Јас имам страшни симпатии спрема неговото творештво, но овој спот, мене ми е многу жал, не ги исполни моите очекувања, иако она што е направено ми делува премногу, во старата античка историја се вели - дорски, па дорските племиња биле најратоборни. Премногу дорски ми делува, премногу ратнички", рече вчера за Студио 2 академик Томе Серафимовски.

Гледачите на А1 забележуваат и на фактот што сеновитата која се однесува на народната песна „Бисерна платно беленс" не се случува на охридското Езеро. Зад кадарот во оваа сцена јасно се гледа Големиот Остров или Змијскиот Остров во Преспанското Езеро.

Според реакциите кои дојдоа до А1, впечатени се и голем број гледачи на А1 од источна Македонија, Битола, Прилеп и други градови кои не се доволно застапени во спотот.

Од денеска овие инсерти со убавините на Македонија се емитуваат на „Си-Ен-Ен" и на „Си-Ен-Ен Интернешнл", а ќе биде адаптирани и на уште осум јазици.

Спотот е во продукција на „Сенка филм", финансиран од Владата и Министерството за култура со буџет од 190.000 евра.

Спотот за Македонија во себе има дорска, воинствена нишка

Тоне Серафиновски , академикот по коментирајте видеозаписот на Манчевски

Манции колку што сакаш, ама едвај чекам манциите да седнат и да сработат нешто добро

Мисо Манчевски, режисерот одговара на бројните непријатни коментари за спотот за Македонија

Дома > Вести > Македонија > Јавна полемика за промотивниот спот на Манчевски

Јавна полемика за промотивниот спот на Манчевски

Александар Шиљатов

30.12.2009

Македонија вечна - плагијат?

Во спотот режиран од Милчо Манчевски, "Македонија - вечна", во 13. секунда се гледаат рефлекторите, а истиот е плагијат од спотот на Грузија, се коментарите кои вчера стигнаа на адресата на ВЕЧЕР.

Грузискиот спот, во кој се гледа сличноста со луѓето кои се појавуваат од книгата, може да се види на: www.youtube.com.

Спотот, наменет за туристичка промоција на нашата земја, веќе од вчера се прикажува на Си-ен-ен и на Си-ен-ен Интернешнал, а ќе продолжи со емитување и во други десетина земји, на уште осум јазици.

ДПА: Спотот на Манчевски е утопија на Македонците

Спотот на Милчо Манчевски „Македонија вечна" е со православна иконографија и не ја претставува реалноста, туку само културната утопија на Македонците. Спот што треба да ја презентира Македонија мора да има елементи на етнокултурниот идентитет и религијата и на другите етникуми во Македонија. Ова се забелешките на ДПА за спотот, а наедно ја обвини и ДУИ дека се сервилни и не ги брани правата на Албанците.

Од ДУИ не сакаат да ги коментираат обвинувањата. Џевад Адеми само рече дека што повеќе ДПА се занимава со нив, толку повеќе им растел рејтингот. Во првите две недели по промоцијата на спотот на Манчевски на интернет го виделе над 160.000 гледачи, а веб-страницата дневно ја посетуваат над 3.000 луѓе од 93 земји. Се емитува на шест меѓународни телевизии, а наскоро ќе почне да се прикажува уште во девет земји.

(И.Ц.)

ФОКУС

КОЈ ТРЕБА ДА СЕ ПЛАШИ ОД ПРАШИНАТА НА МИЛЧО МАНЧЕВСКИ

Тони би требало да се праша дали историјата ќе помни дека на Фејсбук го „обезглавил“ ставот на Манчевски за „Скопје 2014“ или историјата ќе запомни само дека утепал еден куп пцовки!

Владо Апостолов

Иако **Милчо Манчевски** директно не го спомнува проектот „Скопје 2014“, ниту, пак, конкретно му се обраќа на некој политичар, од неговото интервју во „Капитал“ јасно се чита дека ја критикува барокната епидемија. Вели дека вулгарниот малограѓанин се срами од својата вистинска историја бидејќи таа е рурална и со тоа различна од западните урнеци и затоа се обидува да измисли свои историја, култура и традиција, кои не постоеле.

За него ова е тема за психолози и за психијатри, а не за уметници и кога на овие реченици ќе го додадете неговиот фејсбук-пост, фотката од старата владина зграда и пораката RIP (почивај во мир), станува јасно дека Манчевски конечно го видел лудилото што го живееме.

Не сакам да му судам на режисерот зашто конечно сега проследа, веројатно релацијата Скопје – Њујорк и не му дозволува вивисекција на „барокните“ политики, кои, ако секојдневно ги чувствувал на своја кожа, веројатно одамна ќе ја напишел дијагнозата на малограѓанинот.

Помнам дека неколкупати, прашан за „Скопје 2014“ ја менуваше темата и загатнат за мегаломанскиот проект одговораше со контратеза за урбаната мафија во Дебар Маало од времето на транзицијата.

Ние новинарите ја имаме „честа“ многу побрзо од другите да сфатиме какви се луѓето што ја водат државата и не поради тоа што сме најумни, ами зашто почесто контактираме со политичарите. Затоа, ако нам уште во 2009 ни беше јасно дека ѓаволот ја однел шегата, веројатно за Манчевски, кој не е секој ден во Скопје, требаше лудилото да се материјализира во барокна грдосија за да го види.

И ако Милчо поради ова не ми бил омилениот лик, филмот „Прашина“ ми е еден од фаворитите. Ми се допадна и „Пред дождот“, иако повеќе музиката отколку филмот, а „Сенки“, рака на срце, ме разочара. Меѓутоа, затоа „Мајки“ е филмувано новинарско ремек-дело со кое Манчевски ишамара доста умислени журналистички величини во Македонија.

Затоа се изненадив кога актерот Тони Михајловски „ничим изазван“ реши да му се реваншира на Милчо, токму преку неговите дела. Немам намера да ја коментирам вулгарноста на популарниот Шанац, и тоа искрено не ме изненади, но она што ме фрапира е начинот на кој актерот ги опиша филмовите на Манчевски.

Неколкупати го препрочитував фејсбук-постот и просто не верувам дека еден актер може да каже дека „Прашина“ е филм во кој Милчо ни објаснил оти „каубоите нè спасиле од отоманското ропство и дека сме неспособни сами да се изберуваме за својата слобода…“

Филмот е далеку повеќе од една приказна за каубојци, војводи и Турци и сè си мислам оти на Михајловски тоа му е сосема јасно, знае дека филмот е посложена приказна со неколку слоеви и со повеќе пораки, меѓутоа само тој знае зошто филмот го претстави како епизода од некоја турска серија.

Меѓутоа, ако ова на Тони и на неговите пријатели по барок им е кристално јасно, повеќе од сигурен сум дека не ги сконтале баш сите пораки во „Прашина“.

Филмот почнува со црномурестиот провалник, кој влегува во еден стан и растура барајќи пари. Додека претура по фиоките, наоѓа стара фотографија од отоманско време, на која се гледа Тучин со фес, качен на коњ со подигната десна рака, а со левата се удира по челото. Подигнатата рака не му е целосна, му ја нема дланката – излегла од кадарот. Подолу во филмот режисерот ја разјаснува чудната композиција на фотографијата. Имено, Турчинот во десната рака ја држи пресечената глава на војводата и додека го чека блицот, по челото му лази мува, која ја отепува со левата рака.

Значи, во кадарот останало убиството на мувата, ама не влегла погибијата на војводата. Историјата запомнила дека Турчинот усмртил мува, но не и дека го обезглавил бунтовникот, и тоа пред очите на жената, која носи негово дете.

Ова е една од најмоќните метафори за историјата, барем јас така ја толкувам. Манчевски убаво им кажува на сите што претендираат да ја испишуваат историјата дека тоа не е нивна работа и оти времето е многу помоќно од нив.

Затоа Тони би требало да се праша дали историјата ќе помни дека на Фејсбук го „обезглавил“ ставот на Манчевски за „Скопје 2014“ или историјата ќе запомни само дека утепал еден куп пцовки! А слична дилема треба да си постават и тие што ни го донесоа барокот – треба да се прашаат дали историјата ќе ги помни како луѓето што ја обезглавија комунистичката Македонија или како тие што утепаа еден куп пари за стиропор.

Мислам дека тоа вистинско богатство на оваа култура суштински се разликува од она што вулгарниот малограѓански вкус го смета за наша културна баштина. Очигледно е дека вулгарниот малограѓанин се обидува да измисли историја, култура и традиција кои ниту постојат, ниту постоеле, а се срами од својата вистинска богата традиција затоа што истата е рурална и различна од западните урнеци. Ова е тема за психолози и психијатри повеќе одошто тема за уметници или филозофи.

www.kapital.mk

Мислам дека тоа вистинско богатство на оваа култура суштински се разликува од она што вулгарниот малограѓански вкус го смета за наша културна баштина. Очигледно е дека вулгарниот малограѓанин се обидува да измисли историја, култура и традиција кои ниту постојат, ниту постоеле, а се срами од својата вистинска богата традиција затоа што истата е рурална и различна од западните урнеци. Ова е тема за психолози и психијатри повеќе одошто тема за уметници или филозофи.

Што се однесува до туѓите филмови, јас многу ги сакам и ги ценам „Прагиниот Кејџ“ на Орсон Велс, „Добри момци“ на Мартин Скорсезе, „Кашеламахер“ на Р.В. Фасбендер, „Среда“ на Тод Солонз, „Станар“ на Роман Полански, „Амадеус“ на Милош Форман, „Персона“ наИнгмар Бергман, „Во царството на чулата“ на Нагиса Ошима, „До последен здив“ на Жан-Лик Годар.... Овој список е скоро идентичен со списокот што пред извесно време го составив на молба на мојот јапонски дистрибутер. Кога „Прашина“ имаше премиера во Јапонија, се јавија од најголемата продавница на видеа во Токио и ме замолија со своја рака да ми го напишам списокот на десетте филмови кои најмногу ги сакам и ценам. Потоа тој список го увеличија, во обесија во едно крило од продавницата и целото тоа крило го посветија на филмовите што ги бев избрал, како и на моите филмови.

▶ **Како ја оценувате денешната македонска филмска сцена и има ли нашата кинематографија потенцијал да стане меѓународно поприсутна?**

Не се чувствувам многу повикан да одговорам на ова прашање. Има луѓе кои се платени тоа да го одговорат. Јас моето мислење за тоа како треба да се структурира, води и кадровски опремен македонската кинематографија го доставив до Советот за култура чиј член бев при основањето (но веќе не сум). Монте анализи, мислења и совети ги доставив и до Министерството за култура и до Филмскиот фонд во повеќе прилики, вклучувајќи го тука и периодот кога се пишуваше новиот Закон за филм. Моите совети не беа земени предвид. Тоа си е право на културно-политичкиот establishment кој ја крои генералната и конкретна политика на македонската кинематографија. За резултатите треба да ги прашате луѓето во Агенцијата за филм (поранешен Филмски фонд) и во Министерството за култура. Во крајна линија, тоа ми е во опис на работното место и за тоа примаат плата. Верувам дека тие се задоволни со успешите на македонската кинематографија. Јас можам да го сумирам што јас лично го имам направено во и за македонската кинематографија во овие 21 година откако сум активен тука. Ако не ги сметаме оние три години откако дипломирав во Јужен Илиноj кога се обидував да снимам игран филм во Македонија (а не го снимив затоа што постарите колеги и Давно

http://www.a1.com.mk/vesti/default.aspx?VestID=110761

„Македонија вечна“ во „Њујорк тајмс“

Коментари (16)

1. Nikola од Sofija на 30.06.2009 во 15:55 напиша:

Abe A1 nesho svetov ve demantira. Barem ste dostojni shto gi prikazuvate pozitivnite reakcii od svetot vo vrska so (spored vas) najloshiot spot do sega napraven vo istorijata. Vi ostanuva ushte ednash da napravite debati so istite eksperti i da ni dadat objasnuvanje kade e problemot vo nas ili vo svetot.

I redno vreme e ednash da objavite komentar

2. Dimitar од Bitola на 30.06.2009 во 16:03 напиша:

E sega neka zastanat site Makedonci zad MAKEDONIJA, i neka se soedinat vo odbrana na nasteto bitie, sto se predpostavuva sirum svet pod imeto MAKEDONIJA! Tolku pobrzu sto ke gi napustime "pregovorite" za nasteto postoenje pod imeto Makedonija tolku podobro za nas! Nemozeme da bidime Makedonija i nesto drugo vo isto vreme!

3. bobi од ohrid на 30.06.2009 во 16:14 напиша:

Vazno da nie kritikuvame na sve zivo so nekoj ke se potrudi da napravi...Ocigledno drugite povejke go enat kvalitetot od nas samite

4. Nikola од Sofija на 30.06.2009 во 16:22 напиша:

Abe A1 nesho svetov ve demantira. Barem ste dostojni shto gi prikazuvate pozitivnite reakcii od svetot vo vrska so (spored vas) najloshiot spot do sega napraven vo istorijata. Vi ostanuva ushte ednash da napravite debati so istite eksperti i da ni dadat objasnuvanje kade e problemot vo nas ili vo svetot.

I redno vreme e ednash da objavite komentar

5. eni од germania на 30.06.2009 во 17:09 напиша:

super spot bravo koga gledam na satelitska mtv sekoe gledanje i slusanje taa ubava

nekoj makedonski novinar ke bide nominiran za Pulicerova nagrada kako Milcho sto bese za Oskar duri togas ke imate kredibilitet da kreirate takvo mislenje. A1 jasno mi e deka nema da go objavite komentarov ama toa e pokazatel kolkavi se samite nekoj od vashe novinari nekogas i da bide pomislen za Pulicerova nagrada. Pozdrav

11. Goran од Stip на 30.06.2009 во 19:22 напиша:

A1 kade vi se misterioznite takanareceni eksperti koi velea deka spotot bil katastrofa, ne znam za so se krijat barem da izlezat na vasata televizija i da se izvinat na Milco Mancevski za toa so tolku mnogu go kritikuvaa.

12. batko од demir hisar на 30.06.2009 во 20:44 напиша:

vakvi spotovi mislam treba da ima povejke za da ja doznae svetot sto krie vo nejze i od koga datira nasata tatkovina REPUBLIKA MAKEDONIJA

13. Zoran од Skopje на 30.06.2009 во 20:34 напиша:

Sekogas plackovci de A1,de cel svet vi e vinoven koj ukazuva i se sprotistavuva na antimakedonskata politika.Ako nekoj od vladata navistina i misli dobro na Makedonija neka gi sobere site isporeni pati od svoite dgebovi a i ovie vejke isplanirani peralni ta neka gi prasa albancite na sto se pulat francuskite,germanskite i angliskite vlijatelni politicari t.e da gi vlezat vo nivnite tajni smetki kako barem uste edna/dve od ovie kreatori bi ne priznale pod vekovnoto nase ime Makedonija.

14. Лупка од Скопје на 30.06.2009 во 20:11 напиша:

Спотот е одличен, само штета што ниту еден медиум не му одлади признание какво што заслужува. Тоа по некое правило се случува во Македонија. Некој Македонец ќе направи нешто добро, ама секогаш прво странските тоа го препознаваат. Тоа зборува многу за нас како нација. Не знаеме да ги почитуваме нашите таленти доколку некој од страна не покаже почит. Во некои од коментарите читам дека им пречи насловот Македонија-вечна. Е, не, требаше да биде Македонија промислива. Оваа непочит укажува и нешто друго-дека не знаеме да препознаеме нешто вредно. Какви ли ни се вредностите кога она што ни е пред нос не знаеме да го вреднуваме? Секоја чест за Милчо и само напрез-независно дали заслужуваме или не, тој не промовира на многу достоен начин!

15. Oliver на 30.06.2009 во 19:42 напиша:

Ne se si sonnevam deka ovoj spot pobedil na nekoj natprevar za turisticki spot! Spotot e prekrasen i mn dobro ja pokazuva ubavata strana na MAkedonija , moram da priznam deka usm impresioniran, jas licno samiot se zanimavam vo oblasta na turizmot i ve ubeduvam deka ovaa reklama ima dovolno kvalitet za da privleci pogolem broj na turisti!

17. само на 30.06.2009 во 23:24 напиша:

Спотот е добар, само замјата која ја представува е за никаде.

Замислете, некој, кој го видел спотот, навистина ќе дојде во Македонија, очекувајќи да види СТАРА КУЛТУРА, а ќе најде само стари ѓубришта расфрлени низ цела земја и не ќе може да најде јавен НУЖНИК ако му затреба.

Значи Македонија ВЕЧНА, како секогаш, МИЗЕРИЈА!

18. Боби од Велес-Македонија на 01.07.2009 во 03:46 напиша:

Одличен спот браво со овој спот можам да кажам дека сум горд МАКЕДОНЕЦ, и името му прилега "Македонија вечна" иска дознаат сите кој сме и дека оваа земја е стара мик. 3000год поздрав A1

19. Aleksandar од Cosenza на 01.07.2009 во 09:36 напиша:

aj sega neka prodolzat da jadat trici za Mancevski kolku bil los spotot.

20. Zoran од Bitola на 01.07.2009 во 11:35 напиша:

Јас не мислам дека тие што го критикувале спотот треба да се извинат. Па кој се тие прво да го критикуваат спотот? Некои кои имаат снимано филмови кои биле во селекција за Оскар или реклами кои излегле малку подалеку од Кафасан или Ново Село??? НЕ. Тоа е нешто на некој самонареченi експерти од платните списоци на политичките партии а А1 не треба воопшто да се симнува на тоа ниво и да повикува самонареченi експерти да даваат оценка за нешто за кое што не ги бива? Треба да постои закон, на телевизија да не можат да даваат кој било и под името да им пишат: Експерт за ******.

А и на крај краева, мислите дека на Милко го заболе што некој копаци од Македонија ми го критикувале спотот?

Македонија вечна! ама со нея вечни за зал і клетите предавници і продаени душі.

>
>> Subject: spot Makedonija
>> Date: Friday, December 26, 2008, 2:25 AM
>
> Ne dozvoluvaj da te nerviraat primitivcite!
>

Message: commercial
Thursday, January 15, 2009 10:44 AM
From:
"Pat *****

This is one of the most beautiful TV spots that I have ever seen. It is a feast for the senses, and I could not resist telling you what a superb bit of film this is. Bravo!

Patricia *******

Myrtle Beach, South Carolina

Message: Your commercial on TV
Thursday, January 22, 2009 9:49 PM
From: "Glenn and Val ******
To:

Hello there,

My husband and I just saw your television commercial for the first time. We were entranced and wondering what it was all about!
It was sensational and very effective. Intriguing to say the least!

I jumped up right away to your well proclaimed website (from the commercial) to let you know that you did a great job on the presentation of both the commercial, and as I see here, the website too. I think it's important to get feedback on new work and great effort. I hope we can make it over there for a visit very soon.

Congratulations! Valerie and Glenn *******

Monday, December 29, 2008 3:51 AM
Milcho ,
Chestitam za spotot. Navistina e super - nikakvi zabeleski-
naprotiv....
I ej Milcho, vrvaj si po patot, ne slusaj zlobnici, na tvoja strana vistinata a so tebe tie sto te sakaat. I se dodeka ima makar i eden sto e covek vo ovie momenti - ne ti mozat nisto ni tebe ni nam i svetot nema da propadne

Wednesday, December 31, 2008 8:11 AM

Preplasena sum od beskorisni, beznadezni, bezobrazni obidi vo glutnica od histericno "gladni usti", ama prapotomci na svetot, prvi pred site, samo posle amebite, zagubeni vo imitirana konfekcija, zosto traenjeto na preminot niz koj kinisavme, go izmesavme so bskonecnost! Ni precat prasinite i senkite! Za da im izbegame, sopstvenoto prepoznavanje go smetame za plagijat, diletantizam i sto li uste ne! Prostete mi, sakav samo da go zamolam Milcho da ostane takov kakov sto e, oti e retkost i za mene NADEZ deka ne sme urnisale se!
Iskreno,

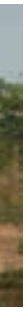

на 05.02.2013 г. во 19:50 часот

Поентата на Милчо беше дека не е ничиј апологет и покрај тоа што во време на оваа влада ја доби и титулата културен амбасадор и снимаше реклами за Macedonia Timeless, тој не се покори на политичарите и го сними "Мајки" каде има прилично дебела критика за повеќе работи од нашето општество. Експресно беше "казнет", за "Мајки" му беа скратени предвидените финансии за промоција на филмот по светските фестивали, па го оставија сам да се снаоѓа околу тоа.

Тој ни е еден од ретките прави интелектуалци кои за се даваат мислење без да се устручаваат и без да се плашат дали ќе бидат етикетирани како "црвени" или "плави". РЕСПЕКТ за Милчо и едвај чекам новости за неговиот наднов проект "Sunshine"

SHOOT
Cousi
SH

> Почитуван г-дин Манчевски,
>
> Досега не задолживте во наследство и со аманет да чуваме,
> да негуваме и да пренесуваме на нашите поколенија, три филмски
> велемајсторски ремек дела!
> Благослови Господе да би ни се множиле! Вам да ги создавате, оти
> сте создаден искон и извор за навек! Нам за да учиме како да
> знаеме, да можеме, да имаме, да сакаме и да памтиме!
>
> Ви пишувам заради последниот Ваш филигрански бисер што ни го
> подаривте за, пак, да не има секаде и секогаш , безвремено! Ви
> честитам за едноставната совршеност, што повторно ја
> направивте уметност! Ви честитам на виртуелноста со која го
> создадовте спотот за Македонија! Сите безвременски белези на оваа
> Библиска земја само Вие ги собравте во приказна, полна со
> топлина, убавина и љубов!
>
> Горда сум, радосна и на Бога благодарна, што Ве имаме! Тажна
> сум, зошто се уште сите не можеме да Ве препознаеме!
>
> Ви се поклонувам!
>
> Со почит,

Sep 16

Знаеш зошто Тони Михајловски не игра во филм на **Милчо Манчевски**? Оти не е глумец

View translation

RETWEETS 11 FAVORITES 2

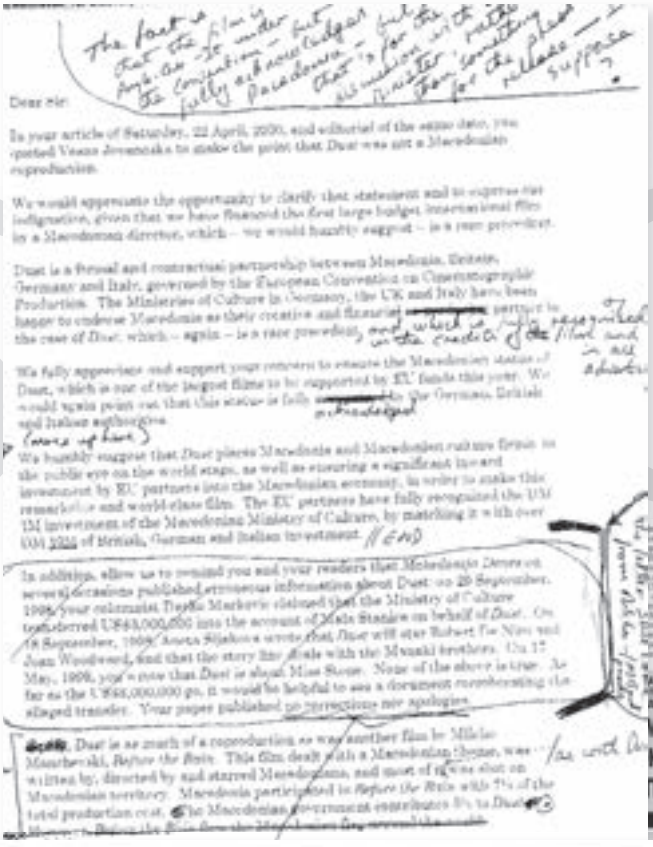

Dear Sir:

In your article of Saturday, 22 April, 2000, and editorial of the same date, you quoted Vesna Jovanoska to stake the point that *Dust* was not a Macedonian reproduction.

We would appreciate the opportunity to clarify that statement and to express our indignation, given that we have financed the first large budget, international film by a Macedonian director, which – we would humbly suggest – is a rare precedent.

Dust is a formal and contractual partnership between Macedonia, Britain, Germany and Italy, governed by the European Convention on Cinematographic Production. The Ministries of Culture in Germany, the UK and Italy have been happy to endorse Macedonia as their creative and financial partner in the case of *Dust*, which – again – is a rare precedent.

We fully appreciate and support your concern to ensure the Macedonian status of *Dust*, which is one of the largest films to be supported by EU funds this year. We would again point out that this status is fully [illegible] by the German, British and Italian authorities.

We humbly suggest that *Dust* places Macedonia and Macedonian culture firmly in the public eye on the world stage, as well as ensuring a significant inward investment by EU partners into the Macedonian economy, in order to make this remarkable and world-class film. The EU partners have fully recognized the US $1M investment of the Macedonian Ministry of Culture, by matching it with over US$ [illegible] of British, German and Italian investment.

In addition, allow us to remind you and your readers that Makedonija Denes on several occasions published erroneous information about *Dust*: on 29 September, 1998, your columnist Tijana Markovic claimed that the Ministry of Culture transferred US$3,000,000 into the account of Milcho Manchevski on behalf of *Dust*. On 18 September, 1998, Anita Sljakova wrote that *Dust* will star Robert De Niro and Joan Woodward, and that the story line deals with the Mvanki brothers. On 17 May, 1998, you wrote that *Dust* is about Max Stone. None of the above is true. As far as the US$3,000,000 go, it would be helpful to see a document corroborating the alleged transfer. Your paper published no corrections nor apologies.

Note. *Dust* is as much of a reproduction as was another film by Milcho Manchevski, *Before the Rain*. This film dealt with a Macedonian theme, was written by, directed by and starred Macedonians, and most of it was shot on Macedonian territory. Macedonia participated in *Before the Rain* with 7% of the total production cost. The Macedonian government contributed 8% to *Dust*.

28. 09. 1983

МЛАД БОРЕЦ

МИЛЧО КАДЕ СИ?!

ЛИДЕРОТ НА ВЛАДЕЈЧОВСКИ, ДОТОЧИ ЗА ОСТАВКА

ЛИДЕРОТ „КАУТИРАН" ПАРЛАМЕНТОТ

СТРАНИЦА 3

А, „ПРАШИНА" НЕМА ДА БИДЕ МАКЕДОНСКИ ФИЛМ

СТРАНИЦА 22

ЈОВАНКА БРОЗ: ЖИВОТ ВО БЕЛИОТ ДВОРЕЦ

СТРАНИЦА 24

Милион марки во „Прашина"

ЈОНА ФРАНГОВСКА

„Ајде веќе се потврдиле со јавни средности, треба да бидеме поддржани и да се воведе разговорот за понатаму работата", изјави неодамна министерот за култура Дуфан Петровски за досегашниот ангажман на режисерот Милчо Манчевски најавувајќи дека Македонија ја материјализирала филмот на Манчевски „Прашина" издвојила еден милион германски марки. „И покрај тоа што многумина, веројатно, ќе имаат забелешки, Министерството, барајќи заслугите на Манчевски и во знак на поддршка, сите средства ги исплативме однапред", рече Петровски.

Учеството на Македонија во снимањето на „Прашина" е уште еден знак на поддршка уште пред одлуката на Петровски, Димитар Димитров, минатата година, кога беа исплатени 500 илјади марки на снимањата на новиот филм на режисерот на Манчевски. Петровски дури обвини дека пред десетина дена во Министерството за култура сè уште нема ништо од благодарност од британската продукциска куќа, Сајмон Перс, во чиј „Британски скрин" се вклучуваат за финансиско учество на Македонија во оваа копродукција.

Поради целосно внимание, посветено на „Прашина", читајте, со оглед на огромниот успех на нејзиниот претходник - „Пред доаѓањето", состојба разбирлива и логична, веќе дека Македонија не е официјален копродуцент на новиот филм на Манчевски (дискусија е прекината), е - повеќе од парадоксална.

РАЗГОВОР СО ВЕСНА ЈОВАНОВСКА, КОПРОДУЦЕНТ НА ФИЛМОТ НА МАНЧЕВСКИ

Македонија, за жал, не е официјален копродуцент на „Прашина"

По завршувањето на снимањето на „Прашина„ во Њујорк, непосредно, пред замислувањето за Македонија, Весна Јовановска, по пошекло Македонка, која живее и работи во Келн, каде има формирано своја продуцентска кука „Ема филм„

Од Њујорк за „Македонија денес", Искра Ефтимова

Работата на „Прашина" е осми проект на Јовановска и таа, веќе, одлично се чувствува што работи на филмот на Манчевски, но жали што Македонија не е вклучена во официјалниот копродукциски принцип на работа, поради недефинираните меѓународни односи

▲ Како влеговте во овој проект?

▼ Во декември 1998 година еден германски продуцент ми се јави и ме праша дали го знам Манчевски. Тогаш ја добив информацијата дека иска италијанска продуцентска куќа се подготвува да го снима филмот и дека бараат германски копродуцент. Тој ми го пратија сценарото, кое е едно од најдобрите сценарија што сум ги прочитала во целата моја кариера. Со Милчо се договоривме да бидеме партнери во „Прашина„, а работата се дефинираше отсако ги најдоме италијанскиот продуцент Доменико Проколи и Крис Они како англиски продуцент. Во мај минатата година веќе имаме собрани средства од сите овие продуценти, како и од Министерството за култура на Македонија.

▲ Како функционира Вашата продуцентска куќа во Германија?

▼ „ЕНА филм„ работи

светскиот филмски пазар. Премиерно ќе биде прикажан во Кан, на 13 мај. Филмот има многу интересна тема. Се работи за една млада жена, која има повеќе килограми, во нејзиниот проблем го решава таа што се поврзува со жени што го имаат истиот проблем. Сите заедно решаваат да вежбаат сумо борење. На крајот од филмот се натпреварува со мажи сумо-борачи од Јапонија и жената де- ... која ќе ја освои прва-вата

ние сите локации каде што сакаше да снима. Снимаме и во црквата Тринити. Во вса никој никогаш досега не снимал, а прекрасна е.

▼ Речиси сите коментари за филмот велат дека има одличен кастинг.

▲ Дали вие и другите продуценти се консултирале за актерската екипа?

▼ Ние бевме вклучени во кастингот. Но, Милчо има толку добро око за тоа, што навистина, немаше нужност да се мешаме.

▲ Што работи сега екипата?

▼ Сега е во Македонија, каде се подготвуваат костими и локации. Почнавме со подготовките и во Германија, каде ќе бидат снимени интериерите на сцените што се снимаа тука, во Њујорк.

28. 09. 1983

ЖИТИЕТО НА МАКЕДОНСКИОТ ФИЛМ

МИЛЧО, КАДЕ СИ?!

Зошто во Македонија не може да се снима филм? Како е можно низ толку години творење да не се дојде до специфична продукција, до продукционално творештво. Каде е тесното грло во кавалот на претставата кое никако да почнат вода да распрскуваат покрај во житот?!

Далечната 1955 год. во Пула се јавува „Вечера за мене" во режија на Францис Шпиглас и про-дуцирана од „Вардар филм" и тоа е прво по јавување во официјалниот ве Југославија, просто ре одвојено во програмата те на фестивалот во светски на филмот, прва појава на македонски филм по тие години. Не почекувајте случај во од нешто бајаѓиа е оо бавно бавно пред ревиеите а проговори на другите филмски школи, поетски, карактеристична на подеш можниот период, и вер јатно ваква да причината за денешната клиничка смрт на македонските филми.

Отсогаш па до денес, особено во периодот до спојувањетата години, низ македонските филм ски фирма на режисери продифилмарите Мирко Ста менковски — „Под истото небо" (1964), Жаклин Мит режисер во „Мис Стон" (1970), Бранко Бауер — „Трите Анни" (1960) па „Коле по доколот" со Вла дета Стојановиќ во 1976 г. се до Ветислав Мисирка во 1972 со „Македонскиот лет од пепелот". Нивно то анализирање е сложено но неизбежно ако се сака ре ализирањето на низ серијата низ кој низ низ низ

ИНТЕРВЈУ

МИЛЧО МАНЧЕВСКИ, ФИЛМСКИ РЕЖИСЕР

СТВАРНО многу сум ти болел

Деновиве сме сведоци на јавна дебата и препукувања помеѓу филмските работници во земјава кои се поделија околу изборот на директор на Филмскиот фонд, по редовниот конкурс, откако заврши двегодишниот мандат на досегашниот директор Дејан Илиев. Се појави втор кандидат што предизвика медиумско внимание, шпекулации, новинарски коментари, СМС закани, петиции, писма до премиерот и до министерката за култура. Како главен виновник, според поголемиот број реакции за евентуалното неизбирање на досегашниот директор, е посочуван режисерот Милчо Манчевски. Од неодамна Манчевски е член на Советот на министерката за култура Елизабета Канческа - Милевска, а во Македонија работно престојуваше снимајќи го рекламниот спот за Владата за туристичка промоција и афирмација на Македонија на Си-Ен-Ен.

■ Деновиве се изначитавме, изнаслушавме повеќе обвинувања за вашето работење, мислење, влијание во културата во земјава. Бевте наречен државен режисер, термин што не сум го чула одамна, па какво е тоа чувство да се биде државен режисер?

- Државничко. Ако на оваа држава баш толку ѝ треба режисер, ќе бидам државен режисер. Иако повеќе би сакал да бидам државен хирург или државен астролог. Држава се луѓето што ја сочинуваат, а мене ми се мили тие луѓе, дури и кога сакаат на комшијата да му цркне козата. Што да правам ако некој е сомничав кон сопствената држава и повеќе би сакал да работи за туѓа. Моите проекти ги финансираат и државни и приватни институции во Британија, Италија, Франција, Германија, Бугарија, Шпанија, во САД... па дали сум нивни државен режисер? Моите проекти ги финансираа сите наши влади досега поради вредноста на проектите и поради успехот што проектите го постигнуваат, но и поради ефектот што тие влади процениле дека проектите ќе го имаат за оваа култура и за оваа земја, а не поради мојата припадност на една група или на друга. Дали тие што ме нарекуваат "државен режисер" се антидржавни режисери или режисери без земја, како оној несреќен Џон?

Јас од тука заминав пред 23 години затоа што ме набркаа луѓето на системот кои функционираа многу слично на оваа хајка денес, и со тоа ми направија услуга, ме натераа да се докажам онаму каде што не е важно кој е чиј режисер. Зошто сега би станувал државен режисер? "Пред дождот" воведе светски стандарди тука. Пред "Пред дождот" во Македонија немаше копродукции и многу малку наши филмови патуваа на светски фестивали (а камоли да победат) ниту беа дистрибуирани во светските кина. Во филмската дејност Македонија стана дел од Европа.

■ Пред формирањето на Филмскиот фонд, Македонија произведе четири филма во една година. Оттогаш наваму нема ниту еден филм. Нула

Немам намера да се извинувам ако некому му ги нарушувам провинциските стандарди и комодитет. Поради ситни арамиски интереси и од трескавична завист се прави хајка. Мислат дека ако мене ме исплукаат, ќе го свртат вниманието од нивното некомпетентно и корумпирано раководење со државни пари и неспособност да направат дело кое ќе биде релевантно.

Само да ве исправам - ние не сме сведоци на јавна дебата. За дебата треба две мислења. Во бранење на фотеља, мене ме спомнуваат и имплицитно и експлицитно, ама ова е првпат некој од медиумите да ме праша за оваа работа, дури и кога зборуваат за она што јас, наводно, го мислам или правам.

■ Јавно, а и по медиуми беше речено дека вие ставате свој човек во Фондот, се мисли на Бранко Петровски, противкандидатот на досегашниот директор, и со тоа бевте обвинет дека целата моќ оди кај вас, дека ќе е тој ваша продолжена рака. Дали Бранко Петровски е ваш човек?

- Мене не ми треба "мој" човек, ниту продолжена рака, ниту таква моќ. Доволно си постигнувам со овие две раце и една глава. Така може да размислува само ум кој доаѓа до власт и пари преку нечесни игри "мој човек - твој човек". Јас не стојам зад човек туку стојам зад програма. Ја кажувам вистината и кога немам ќар од тоа. Министерството за култура ме праша за мислење со тоа што ме замоли да членувам во Советот за култура, и јас го дадов моето професионално мислење кое се потпира на огромно меѓународно искуство во врвот на филмската индустрија, уметност и образование. Моето мислење е дека програмата која ја предложи Бранко Петровски како кандидат за директор на Филмскиот фонд е добра програма. Неговата програма - ако се спроведе како што треба - нема да дозволи да поминат две години и да се потрошат големи др-

■ Испаѓа дека не смееш да имаш мислење кое не е поддржано од партија или од банда

жавни пари без видлив ефект. Верувам дека тој нема да дозволи во Управниот одбор на Фондот да седат неквалификувани луѓе или луѓе што не ги исполнуваат условите на конкурсите со кои биле назначени, а да бидат поставувани само затоа што се нечии другари и братучетки. Според неговата чесна работа во минатото, според тоа што стои добро со сите филмации и според тоа како ја застапуваше Македонија пред Еуроимаж, јас верувам дека ќе работи транспарентно, а не по системот "мој човек - твој човек". Верувам дека тој нема да дозволи да се финансираат филмови кои немаат врска со Македонија или државата по трет пат да дава пари за исти проекти, стари по 15 години. Верувам дека нема да се ветуваат пари пред завршени конкурси, и верувам дека кога ќе се доделат парите, филмовите ќе бидат завршени.

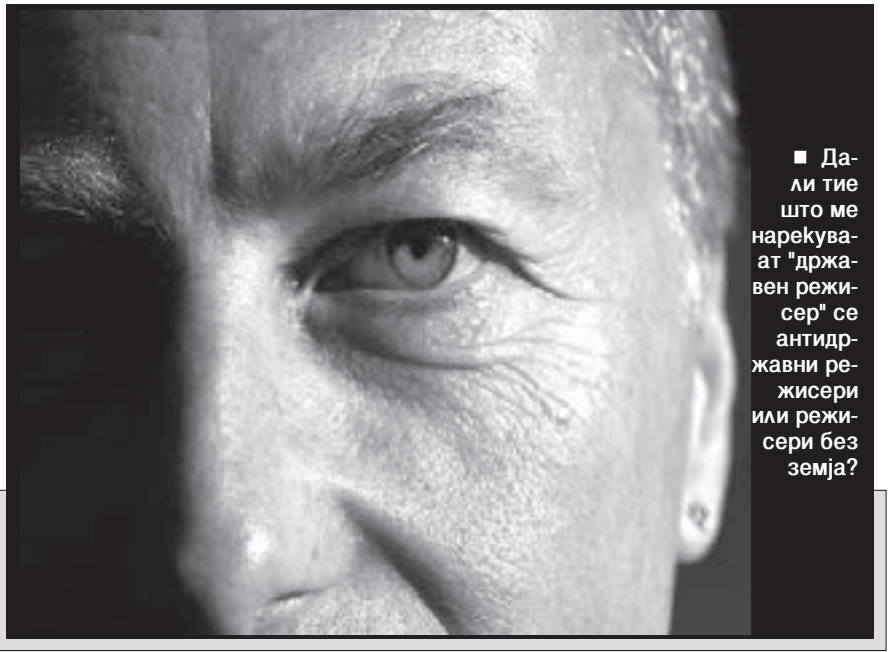

■ Дали тие што ме нарекуваат "државен режисер" се антидржавни режисери или режисери без земја?

Во крајна линија, не сум јас тој што назначува. Јас само го дадов моето стручно мислење за функција која е испразнета оти мандатот е истечен. Нека се разгледаат ефектите од досегашната работа, како што направив јас, па нека се донесат транспарентни одлуки. Не е фотељата крај на светот. Ќе му истече и на идниот директор мандатот, па ќе видиме што сработил.

Е, сега, вистинското прашање е зошто луѓе реагираат насилнички кога јас ќе го искажам моето професионално мислење? Од што се плашат? Дали ревизијата, која г. Петровски ја има најавено ако стане директор на Фондот, исплашила многу луѓе, па сега тие пласираат лаги по весници, поткупуваат луѓе, се закануваат со тепање, па дури и испраќаат смртни закани. Кога јас би бил на нивно место, не би бил толку љубоморен и исплашен. Зборуваме за возвишени работи, естетика, совети, фондови и оскари, а ваму добивам закани дека ќе ме тепа мијачка рака. Можеби на црвениот килим.

Да повторам, што ќе ми е мене продолжена рака? За моите проекти си конкурирам со дело и со минат труд. И онака моите проекти прво беа поддржувани од странски партнери, а потоа од нашето министерство. Сите мои три филма заедно ја чинат Македонија помалку од некои поединечни домашни филмови кои имаа многу послаб ефект (во "Пред дождот" Македонија учествуваше со 7% од буџетот, во "Прашина" со 5%, во "Сенки" со 45%). Каков државен режисер ќе бев со ваков скор?

Зар си немам попаметна работа одошто да одлучувам за туѓи проекти? Ниту сум го правел тоа ниту ќе го правам во иднина. Тоа е тешка работа, и не им завидувам ниту на сегашниот директор Дејан Илиев ниту на идниот.

■ **Како го толкувате тоа што ве сметаат за филмска олигархија?**

- Ми станува јасно дека стварно многу сум ги болел, што би рекла другарка ми Сузана Петанческа. Ако е филмска олигархија да ве цени цел свет, да ве изучуваат по школи, да ве има во енциклопедии, да има 60.000 референции на Интернет за вас, да ја промовирате (сакале - нејќеле) оваа земја и култура, неформално да школувате кадар кај нас, и формално во Њујорк, тогаш јас нескромно ќе кажам дека сум олигарх со тапија.

Прво да видиме кој ме нарекува филмска олигархија. Дали се тоа луѓе што дошле на позиција по партиска, и другарска, и роднинска линија, без да ги исполнат условите на конкурсот на кој победиле, а потоа не биле на висина на задачата? Или луѓе што од оние првите добиле матни зделки, па се плашат дека ќе се види оти не се чисти работите? Или оние што сум ги вработувал, а тие се покажале недоветни? Глутница.

Се надевав дека поминало сталинистичкото време на лепење етикети. Има два начина на лепење етикета: или прво ќе ја лизнеш етикетата, па ќе ја залепиш на човек, или, пак, прво ќе го плукнеш човека, па ќе му ја залепиш етикетата. Ти мене олигархија, јас тебе анархолиберал, ти мене бугараш, јас тебе информбировец. Ајде да зборуваме за делата. Пред формирањето на Фондот, Македонија произведе четири филма во една година. Оттогаш наваму нема ниту еден филм. Нула. Тоа не е етикета, тоа е факт. Македонија не е доволно богата парите за продукција да ги трошат директори и братучетки за шетања по светот. Срамота!

■ **Прифативте да бидете во советодавното тело на министерката за култура. Какви се вашите очекувања од соработката на оваа функција?**

- Мене мојата држава (а не партија) ми се обрати за мислење кое се однесува на стратешкиот развој во нашата култура. Јас тоа го протолкував не само како чест за мене туку и како знак на зрелост на една институција, која е доволно сигурна во својата работа што си дозволува да праша за мислење, дури и ако тоа мислење е различно. Нека има дебата. Ама, еве, кога за првпат се појавува јавна, структуирана, натпартиска дебата на ваква тема, се прибегнува кон етикетирање и влечење низ калта. Испаѓа дека не смееш да имаш мислење кое не е поддржано од партија или од банда.

Испаѓа дека ако не можеш да се справиш со мојот став или ако имаш што да криеш, најдобро е да потплатиш луѓе, да се заканиш со тепање и да ја смениш темата, па да ме наречеш олигарх, кодош, арамија, манипулатор, популист, србоман, педер, ороспија...

Јас се ставив на располагање колку што времето ми дозволува и сакам да отворам четири теми: да придонесам културата да биде натпартиска, да се помогне во културата да има подобро менаџирање, да се изнајде вистинскиот баланс меѓу врвна и масовна култура и да се стимулира космополитска уметност која, во најдобар случај, ќе влече корени од оваа традиција. Во Советот има врвни интелектуалци, и добро е што некој ги прашува за мислење. Јас дури предложив и дополнителни луѓе за во Советот, но моето мислење беше одбиено. Мислам дека ако овој совет чесно и вредно работи, може многу да придонесе.

■ **Имаше многу муабети и околу снимањето на спотот за Македонија на Си-Ен-Ен. Многу пари потрошени, а не се знае ефектот. Како ги објаснувате ваквите рекламни кампањи на владите од светот?**

- За муабети има време оној што не работи. За жал, јас не го одредувам ефектот од кампањите; јас режирам филмови и реклами. Реклама за канал како Си-Ен-Ен подразбира одредени високи стандарди, и затоа обично чини многу. Не можете да се тркате на Формула 1 со фиќо. Верувам дека има поповикани луѓе што проценуваат каков ќе биде ефектот. Веројатно постојат испитувања за ефектот, и веројатно се покажало дека тој е опиплив на долги патеки. Факт е дека скоро секоја земја која сака да го развива туризмот, мора систематски да вложува во реклама, и тоа го прават безбројни земји - од Тајланд до Перу, од Ирска до Индија, од Азербејџан до Грција. Не се белки сите тие луди? Само, за да има ефект, рекламата мора да се врти доволно често и на вистински места, и мора да биде поддржана од добра инфраструктура, од патишта, информации, добро угостителство, евтини летови, координирани туроператори...

■ **Се прашувате ли некогаш дали има смисла да се работи овде со толку многу душмани?**

- Големо е искушението да се работи во странство, а тука да се доаѓа само на мезе, ама, напротив, штом тие пис луѓе се потресуваат, знам дека правам нешто добро.

■ **Како човек што нема заслуги колку вашите да успее да истера нешто докрај во Македонија?**

- Е, јака му душа.

Марија Зафировска
Фото: О. Теофиловски

Интегритетот се брани со мадиња

Како жртва се чувствува само оној што не знае ништо за животот. Оние другите, возрасните, се справуваат со ситуацијата

Белки луѓето сфаќаат дека нема голема цицка што вечно ќе ги штити, во замена за сервилност

Режисерот Милчо Манчевски заокружува еден особено продуктивен период: го заврши својот четврти филм "Мајки", спотовите "Македонија вечна" освоија неколку светски награди, а на 16 јуни во Музејот на современа уметност во Скопје се отвора неговата изложба на фотографии "Пет капки сон". Авторот, чие дело е признато за светска класика и кое на многу начини ја етаблира Македонија на светската мапа, за "Вест" зборува за уметничкиот интегритет, интелектуалците, за урбаното и етикетите.

- Велиш дека одамна не си работел нешто со толку радост и мерак како изложбата "Пет капки сон". Каква е разликата меѓу оваа и твојата претходна изложба "Улица"?

- Па сега повеќе ги уживам работите во животот, а и оваа изложба, исто така. "Пет капки сон" е покомплексна и повесела. Сликите не стојат самостојно, ами секоја фотографија е само дел од композиција. Секоја композиција е составена од пет фотографии кои се, на некој начин (обично формален, а не содржински), поврзани. Така се создава богата слика, и формално и содржински. И во "Улица", ама и сега, во "Пет капки сон" многу повеќе ме интересира скриената визуелност која во еден момент експлодира од секојдневјето, од прозаичното. Во композициве од по пет слики (кои се гледаат само заедно, а не како одвоени слики), се занимавам со прегратката и со ѓрвењето на формата и на содржината. Правење слики е многу попријатно од правење филмови, затоа што се работи со помалку луѓе, помалку техника, помалку пари. Тука можеш да бидеш и поапстрактен, а уметноста постои во оној процеп меѓу апстрактното и конкретното. Составувањето на изложбава и на книгата која оди со неа, а почнав да ги спремам пред 11 години, беше преубаво искуство и поради несебичниот ангажман на МСУ и на Зоран Петровски, кој вгради во изложбава креативни идеи и многу пожртвувана работа.

- Во едно интервју од 1993 велиш дека ѝ припаѓаш на меѓународната урбана култура чија максима е "странец сум во секое село, дома сум во секој град". Интересна е оваа максима за твојот поглед на Македонија. Во твоите филмови ти ги откри руралните пејзажи на

земјава, и можеби беа толку импресивни оти ги си гледал со око на странец. Дали, во тој контекст, повеќето од нас сме странци во сопствената земја?

- Странци сме и во сопствената кожа, а камоли во сопствената земја. Збунети сме, нé раководат страв и базични инстинкти, наместо знаење и радост. Сакам градови. Градот има што да ми понуди како интелектуален живот и како социјална слобода, а и јас нему. Убава е таа концентрација на интелектуална и креативна активност, толку многу умови и работа на едно место. Толку визуелно богатство, сé што гледаш околу тебе е создадено од човечка рака, подарок за заедницата. Убава е и можноста да бидеш анонимен, а опкружен со луѓе. На планина сакам да одам на гости. Еден ден кога ќе бидам повеќе во допир со природата, а помалку со општеството, можеби ќе имам повеќе да ѝ дадам на планината, па ќе одам да живеам на планина. Засега, Њујорк ми е тамам.

- Индустрискиот дух, чија одлика е манипулацијата и калкулацијата, го завладеа практично секој сегмент од творештвото во светот, без оглед дали станува збор за корпоративна контрола или за контрола на филмски студија или фондови и слично. Како уметникот денес да си го одбрани интегритетот на своето дело?

- Со мадиња. Интегритетот се брани со мадиња. И со дело, уметничко и човечко, со отвореност, со доблест, а најмногу со жртва: со откажување од комфор, од пари, слава и од титули. Загадувањето на човечкиот дух, што го прават корпорациите и државните бирократии, е полошо и од загадувањето на човековата средина, полошо дури и од тага и од сиромаштија, затоа што води кон тупост, себичност и тивко умирање. Те учи да се потпираш врз манипулација која те отчовечува и која нема крај. За мене борбата против корпорациите и државните бирократи е како борба против поробувач од учебниците. Св. Ѓорѓи против корпорациите. Во Америка, после кризата која ја предизвика дерегулацијата на Реган и сеопштото лакомо однесување на луѓето и, особено, на корпорациите, се појави многу незадоволство поради финансиските проблеми. Ова е најголема криза од Големата депресија наваму. Многу луѓе останаа без работа (невработеност над 10 отсто), а должината на невработеноста е досега невидена. Милиони ги загубија пензиите и куќите.

Постои голема лутина кон состојбата и кон олигархијата, и добар дел од политичарите што се на власт губат во преливинарните и вонредни избори лани и годинава. Ама таа лутина кон постојниот финансиски, а со тоа и општествен систем, нé доведе до суштинско преиспитување на вистинските причини за ова дереџе во Америка. Лутината е канализира кон други луѓе, а ретко кон суштината на она како постапува системот, или кон сопствената лакомост и кон социопатското однесување на корпорациите. Републиканците одлично ја канализираат лутината на обичниот човек. Интересно е што Обама, кој дојде на власт како симбол на промени, настапува воздржано и релативно конзервативно, и со тоа донекаде штити статус кво. Тоа и не е изненадување, ако убаво ја погледнете неговата платформа или изјави во кампањата, ќе видите дека надежта оти тој ќе донесе посуштински промени била во главата на неговите следбеници, а не толку во неговите зборови и постапки.

А корпорациите кај нас, бројата кај нас е што сите се шлапкаме во таков невиден конформизам каде што е тешко дури и да објасниш дека постои можност да имаш став (јасен и отворен став, а не сеирџиски муабет, маскиран под сервилност), зад кој стоиш и по цена на конфликт со посилните корпорации или институции. А овие наши т.н. корпорации, кои се ситни и трапави, безначајни не само по богатството ами и по инвентивност или способност, баш ич не заостануваат по самобендисаност зад своите светски братучетки, како тие да ја измислиле пазарната економија, како да се Мастерс оф д јунверз од Волстрит. Најпрво ги купуваат начинот на однесување и самобеднисаноста, ама не и ефикасноста или посветеноста.

Фотографија од новата изложба "Пет капки сон" на Манчевски

- Дали баш таа борба за уметнички интегритет е суштината на она што се вика ангажирана уметност денес?

- Ангажираната уметност е како порнографија, те дразни, ама нема смелост да се впушти. Секоја добра уметност е, сама по себе, ангажирана, оти е против статус кво и против човечка глупост.

- Последниве две години јавниот збор во Македонија се одликува со еден сé повалкан говор на омраза. Дали е тоа одраз на негативната себеперцепција на народот тука, или тоа само така се артикулира во медиумите, и како такво се проектира врз народот?

- На секое враќање од Њујорк, а веќе 30 години патувам напред - назад, сакал - нејќел правам ресет и ребут на сликата за Македонија во главата, ја гледам со освежени очи (и со порозови очила). За жал, последниве години гледам лошотија како никогаш порано, особено по медиумите. Лошотијата не е баш некој нов пронајдок во Македонија, не е ништо ново кај нас да се кодоши братот кај валијата или од пенџере да се фрла ѓубре (особено во туѓ двор). Ама сега ги снемува стегите на некакво какво-такво воспитување, особено во јавното однесување. Суета ги проголта новинарите и газдите на медиумите, па од гранапчиња држат говори пред оние наседнати на гајби со пивце, а мислат дека прават медиумски империи. Испадна дека поради суета, неукост и ниска цена, медиумите лесно се откажуваат од тоа да бидат совест на системот, па се пуштаат во тепачка, како оние пеливанки што се борат во кал по бикини.

И Америка ги има хистеријата, лагите и лошотијата на "Фокс њуз" и Сара Пејлин и "Ти парти" движењето, и таму има измалтретиран и изманипулиран народ, ама во таа заедница се создава и контратежа со квалитет и мера, како еден "Њујорк тајмс" или "Пи-Би-Ес". За жал, разумната контратежа кај нас е кревка и тивка.

- Дали се осети како жртва во медиумскиот напад, по првиот спот од циклусот "Македонија вечна"?

- Како жртва се чувствува само оној што не знае ништо за животот. Оние другите, возрасните, се справуваат со ситуацијата. Жртва можеш да бидеш ако дозволиш да бидеш жртва. Или ако ти годи да се доживуваш како жртва, затоа што така мислиш дека одговорноста ти е помала. Што народ ќе бевме, само да се лелекало. Спотовите ја постигнаа својата позитивна цел, помогнаа за ова парче земја да се зборува позитивно (еден од ретките моменти од "Пред дождот" наваму), и да почне макотрпен про-

Испадна дека поради суета, неукост и ниска цена, медиумите лесно се откажуваат од тоа да бидат совест на системот, па се пуштаат во тепачка, како оние пеливанки што се борат во кал по бикини

чиси во апсолутна анонимност?

- Поубаво вака, на раат. Тивко, со прекрасни луѓе. И одлични професионалци. Јас поубаво искуство во продукција досега апсолутно не сум имал. И како резултат, ама особено како процес. На уметничкото дело не му треба џумбуш. Циркус им треба на холивудските проекти (благонаклонo, ама несоодветно наречени филмови), кои постојат благодарение на публицитетот, а не благодарение на креативен набој.

Во моите четири долгомоетражни филмови досега (тука не ги сметам кратките форми, спотови и слично во Њујорк) европски и американски компании и држави имаат вложено околу 14 милиони евра. Голем дел од тие странски пари се потрошија во Македонија, за филмски работници, глумци, локации, за превоз, градба, хотели, транспорт, храна, за телефони, итн., итн.. Ова е повеќе не само од она што како копродукција ги имаат внесено во Македонија сите наши филмови заедно досега, или целата наша култура досега, туку е повеќе и од целокупните странски инвестиции во некои наши индустриски гранки од 1945 до денес. Мене ми е примарно да се направи вредно уметничко дело, ама како нуспродукт добро е и да ѝ се помогне на локалната економија, и да се исшколува локален кадар. Десетици и десетици филмски работници се школуваа на овие големи меѓународни продукции. Можеа многу повеќе, во Македонија донесов да работат врвни професионалци и оскаровци - Бери Екројд, Дариус Конџи, Дејвид Манс, Марио Микисанти, Фабио Чанкети, Ник Гастер, Жаклина Стојчевска, а, за жал, од филмските студенти на ФДУ скоро никој не дојде да гледа и да учи.

Кога јас бев студент или почетник, ќе платев со суво злато да гледам и да учам од некој голем професионалец како луѓево, а камоли некој да ми ги донесеше во забита Македонија да ги гледам на дело. Додуша, за жал, моите искуства и со постарите филмски работници се слични. Многумина од нашите филмски менаџери се за никаде: не само неспособност, ами и криминално однесување. Некои наши продуценти ги фативме со рачето во туѓ џеб, па беа отпуштени и тужени.

- Прашање е дали воопшто Македонија во овие 60-ина години имала интелектуална сила која била спремна, од името на јавниот интерес, не само да биде коректив на власта туку и да одолева на политички притисок?

- Од авион се гледа дека одговорот е не. Прашањето е дали импотентна интелигенција е логичен одраз на една сеопшта култура на сервилност или е во прашање тоа дека во овие 60-ина години оние политичари што се разликувале од своите колеги по тоа што сметале дека знаат нешто латиница, се прогласувале за интелектуалци и си играле академии, институти, универзитети и колумнисти.

- Пред две години во "Дневник" имаше колумна насловена "За грчката уцена - Не е во прашање името на државата, туку на народот", која ја заврши со следниве зборови: "Имаме избор меѓу: (1) менување на името на државата, народот и јазикот, и (2) прием во ЕУ. За жал, сé друго се многу зборови, кои на крај пак нé враќаат на истиов избор. За што ќе се одлучиме?" Што мислиш, дали по 20 години преговори со Грција, македонската јавност навистина знае кој е нашиот избор во овој спор?

- Изгледа дека македонската јавност дури сега полека си признава какви се вистинскиот избор (и вистинската мотивација не само на грчките политичари туку и на евроатлантските бирократи), и од таму оние реакции на граѓаните во анкетите. Како што викаат, можеш сите луѓе да ги лажеш некое време или можеш некои луѓе да ги лажеш цело време, ама не можеш сите луѓе да ги лажеш цело време. Небаре полека оваа заедница ја вади главата од песокот. Белки луѓето сфаќаат дека нема голема цицка што вечно ќе ги штити, во замена за сервилност. Инаку, кога веќе зборуваме за името, мислам дека доста е занимавање со името по цел ден, треба да се засукаат ракави, да се работи. Има многу поважни работи.

- Неодамна на Јутјуб се појави твое интервју од пред неколку години, во кое авторката сега те претставува: "Милчо Манчевски како етноцентричен патриот или, пак, космополитски универзалец". Се препознаваш ли во овие етикети?

- Како и секоја етикета, содржат доза на навреда. Цел возрасен живот поминав по свет, работам и живеам со луѓе од секаде. Моите пријатели имаат на десетина различни мајчини јазици. Во моите екипи секогаш има луѓе од петнаесетина држави, филмовите се финансирани од разни земји, имам студенти од - досега -шеесетина држави од сите континенти. Моите филмови се гледаат и се изучуваат во повеќе држави отколку тие што би ме нарекле етноцентричен умеат и да набројат.

Ме интересира критериум и квалитет на светско ниво, она што човештвото го нуди како интелектуална и естетска наследство и она што ти можеш да му го понудиш. Денес, и онака за граници зборуваат само оние на кои умот им е во 19 век. Арно ама, сето тоа не значи дека сакам да се откажам од своето достоинство. Базично човечко право е како ќе се нарекува. Не гледам зошто да бидам навредуван. Доколку кај нас би немало дилема околу тоа дека се исплати да се понижуваш во замена за пари, доколку би немало луѓе што ја прифаќаат и промовираат таа опција без докрај да објаснат како тоа понижување ќе доведе до подобар живот, тогаш и би имало многу, многу помалку притисок од надворешни политичари да прифатиме понижување. Се сведуваат работите на себепочитување. А ако себеси не се почитуваш, не ги почитуваш ни другите, колку и да си сервилен.

- Со "Сенки" творечки, но и човечки, ти, конечно, се врати дома. Што очекуваш од Македонија?

- Како беше она од Џон Кенеди? Не прашувај што може твојата татковина да стори за тебе, прашувај што можеш ти да сториш за твојата татковина. Не очекувам апсолутно ништо. И поради тоа ми е многу лесно. И убаво.

Марина Костова

Фото: О. Теофиловски

Не припаѓам на ниту една банда

Интервју со Милчо Манчевски, режисер, амбасадор на културата, хроничар *Човекот кој со „Пред дождот“ ја стави Македонија на филмското небо,* деновиве често патува. Македонскиот амбасадор на културата по неколку месеци не е во базата во Њујорк: предава на филмски школи, учествува во жирија на фестивали, отвора изложби на фотографии. Вели не мирува, иако подолго време го нема во македонската јавност. Последните две години беше зафатен и со последниот негов филм, „Мајки“. Само со него, зад себе има 30-тина фестивали, од Берлин до Торонто, од Сао Паоло до Истанбул. Имаше и изложба на фотографии, „Пет капки сон“, и во Амстердам, и во неговиот Њујорк, и во Софија. Вонредно предава на филмската школа ВГИК во Москва. Како гледа на „Пред дождот“ од речиси 20годишна перспектива?

„Кога тргна на поход по светот, играше во 50 земји, во редовна дистрибуција во кина, на телевизија. Се печатеа рецензии на филмот и покрај нив имаше мапа на Европа, со заокружено каде е Македонија на пример во Јапонија како се изговара зборот. Тоа е факт што не можеме да го избегнеме, дали ни се допаѓа или не“, се присеќава Манчевски.

За филмските искуства со и за Македонија, резигнирано констатира: „И покрај успесите на филмовите што ги работам, јас во Македонија останав аутсајдер. И среќен сум поради тоа, затоа што не се чувствувам дел од никаков културен естаблишмент. Не припаѓам на ниту една банда. Денеска ми е исто толку тешко да најдам финансии за мојот следен филм колку што ми беше тешко пред 30 години, кога дојдов тазе дипломиран од САД и кога на клоци ме избркаа од Македонија“.

Самото снимање за него е истражување. Вели моите филмови се од Македонија, а не за Македонија. Тоа се филмови за луѓе, а луѓето се секаде исти, било каде во светот.

> И среќен сум поради тоа, затоа што не се чувствувам дел од никаков културен естаблишмент.
>
> *Милчо Манчевски*

За меѓународните предизвици пред кои е исправена Македонија денес, Манчевски со коментар: „Не е лесно да си мал, при тоа и сиромашен и мораш да бидеш многу мудар, вреден, паметен, чесен и кон себе и кон сите луѓе во мала земја, за во тие меѓународни предизвици да не го јадеш стапот. Треба многу чесен, сплотен и заеднички ангажман, за Македонија да постигне нешто во тој меѓународен ангажан, за животот во самата земја да стане поубав“.

Го завршил новото сценарио за филм и размислува каде ќе го реализира, најверојатно во Берлин. Подготвува и нова изложба на фотографии, по патеките на претходните „Улици“ и „Пет капки сон“.

ПУКАЈ БРЕ БРАТУЧЕТ

ПУКАЈ БЕ БРАТУЧЕД, ПУКАЈ!!!

БРАТУЧЕД, ПУКАЈ

PUKAJ BE BRATUCED

БРАТУЧЕД, ПУКАЈ!!

НЕМА ТУКА ДА ПУКНЕ, МИРЕН Е НАРОДОТ.
ТАКА И ЗА БОСНА ВИКАА, СЕГА ЗАПАД СЕКИРТЕЕ
ЧЕКА ДА ЗЕ ИСПОКОЛАТ. B+R 93

ВИДЕО: Пукајте бе, пукајте, вие сте наши деца

СТУДЕНТИ, ЌЕ РЕФОРМИРАМ
СТУДЕНТИ!
РЕФОРМИРАЈ БЕ БРАТУЧЕД
РЕФОРМИРАЈ

„ПУКАЈ БЕ БРАТУЧЕД
ПУКАЈ"

„ПУКАЈ БЕ БРАТУЧЕД
ПУКАЈ"
ПОЛИТИЧАР
ВО
ПОДЕМ

„ПУКАЈ БЕ БРАТУЧЕД
ПУКАЈ"

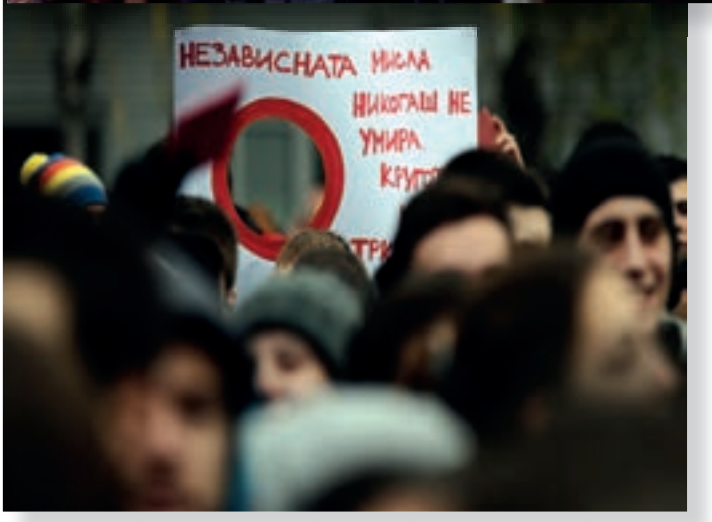
НЕЗАВИСНАТА МИСЛА
НИКОГАШ НЕ
УМИРА

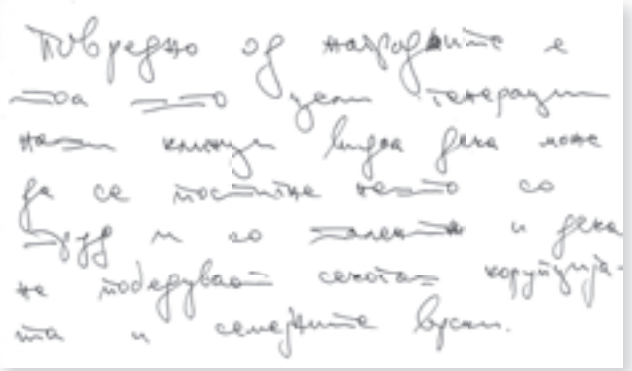

Абе обични смртници, по Милчо ли ќе плукате? Удте 100 животи нема да постигнете колку тој во еден Пред Дождот е важен за Македонија речиси колку едно Илинденско Востание. Милчо е Бог за вас ... а не сум слушнал до сега дека обични смртници можат да му судат на Бог.
about an hour ago · Like · 1

Беше Милчо Манчевски у канцеларија преска, се утепав од мајмурчење као Ристановски, ни за статист у маглава не ме виђа.
Сабарке
1
9:21 AM - 13 Jan 2014 · Details

Gordosta na majka makedonija milco mancevski
Like · Reply · 3 March at 16:12

Ti ...nikogash poveke nema da snimish film vo makedonija
Like · Reply · 3 March at 20:14

Sto i da ti napisam mi zvuci besmisleno, po ova so go procitav! Fascinantno! Imam cuvstvo deka sum go doprela neboto, no i pretcuvstvo deka doprva ce mozam da trcam niz nego! Ti si navistina retkost! Te molam, so sakas prai, baraj carinja, kazi mi so mozam jas da storam za da ti pomognam, da ti olesnam,... posle seto ova i zaradi se sto doprva ti e podareno da go imas, da go napravis, da go zivees, ednostavno, nemas pravo da se menuvas! Covece, se edno kako ti zvuci, so seta pocit za tvojata skromnost i blagorodnost, no ti ne si ist kako site nas, nitu kako nas ovde nitu kako niv tamu,... ma kakov Bergman, Polanski, ili Shakespeare... do toa derezde se "izvadeni od konduri" so ne znaat ni so kogo ni so so da te sporedat,... svetskata filmska kritika i intelektualna javnost ti priznava deka si edinstven, vonseriski, bez konkurencija,...ti napisale i se potpisale! Edvaj cekam da razberam kakvi ce bidat reakciite do i po 30-ti.

Od dnoto na dusata ti blagodaram i ti cestitam!

Od srce,

Драг Милчо,Те видов пред извесно време во чаршија,во ла кања,иако сакав да ти пријдам и да те поздравам,односно испоштувам!не го сторив тоа! Јас пораснав со твојот филм... Те поздравувам иако сакав да ти дадам до знаење дека со Пред Дождот,па делумно и со Прашина...имаше големо влијание на мојот живот!!!-ама некој работи не може да се кажат нели!...поздрав

> milcho da li se mozda
> po nekad resite na susret sa ovbozavateljkom?
> i ne mislim na studentkinja filma kojoj ste vi ono sto zeli da bude kad poraste.
> mislim na onu kojoj ste vi apsolutni must have dok oseca kako raste,
> know what i mean?
> molim vas,
> looking > > >

Milche Manchevski

@Milchom @Goneril43 Боже, how I loved this intriguing, incredibly clever and absolutely unique movie..!

Sekogash imam samo dobro da napisham za Milco Mancevski... Na pr. Taka se saka tatkovinata.
Taka se prezentira kulturata.
Taka se neguvaat vrednostite itn..
A najinteresno mi e koga ke go sretnam na tocak niz poluprazno Skopje vo avgust mesec i toj se razbira ke ve pozdravi - sekogash... Toa e retkost
Like · Reply · 8 hrs

Like Page

Од рубриката „Прашајте ги Службите": кој тоа ја уби македонската демократија?

Одговор од Странските Служби: Не можеме со сигурност да знаеме, но последните зборови и беа: „Пукај бе братучед, пукај."

Like · Comment · Share

64 people like this. Top Comments

Follow

Milcho Manchevski on writing/directing #srnpotsdam : delicate adjustments between script, shoot, editing. You should hear it alll @Milchom

Milco cestitki za cetvrtok. Jas sum maratonec trcav na maraton na Hvar i vecerta pred maratonot mislam deka te sretnav i sakav da te pozdravam, ama bidejki sum sramezliv dodeka sobrav hrabrost ti mi se izgubi. A bas imav moznost da te zapoznaam, zdravje vo druga prilika. Ti si eden od onie poradi koi sum gord sto sum Makedonec Pozdrav.

28 Sep 2013

Милчо Манчевски да живееше во Битола ќе го виваа Оскаро

View translation

RETWEETS 2 FAVORITES 15

10:27 AM - 28 Sep 2013 · Details

Milcho Manchevski @Milchom · Mar 2

Big brother, muko kure

@Milchom
ahahaaaaaaaaaaa.....
6 un deficente.....
nesto ti falet tebe vo tikvata...ahahhaaaaaaaaaaaaaaa

9:33 AM - 2 Mar 2015

Milche Manchevski,
You were mentioned in a Tweet!

vojnovski
@vojnovski

Follow

The @washingtonpost washingtonpost.com/news/in-sight/... aptly quoting @Milchom on the compexities of (our) times.